

44

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 8 lutego 1964 r.

w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy.

Na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. z 1948 r. Nr 55, poz. 434, z 1950 r. Nr 36, poz. 327 i 334, z 1951 r. Nr 1, poz. 2 i z 1955 r. Nr 11, poz. 67) zarządza się, co następuje:

§ 1. **Rozporządzenie** dotyczy orzekania przez zakłady społeczne służby zdrowia:

- 1) o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby,
- 2) o stanie zdrowia w postępowaniu o przedłużenie okresu zasiłkowego,
- 3) o potrzebie opieki domowej nad chorym członkiem rodziny,
- 4) o czasowym ograniczeniu zdolności do pracy (o potrzebie powstrzymania się od pracy w godzinach nadliczbowych i w porę nocnej bądź o potrzebie zmiany rodzaju i warunków pracy),
- 5) o przewidywanej dacie porodu i dacie porodu odbytego.

2. Przepisy rozporządzenia dotyczące orzekania przez szpitale stosuje się odpowiednio do sanatoriów, z wyjątkiem sanatoriów uzdrowiskowych, oraz do klinik, leczniczych działów instytutów naukowo-badawczych i oddziałów chorych leżących w przychodniach bądź w stacjach pogotowia ratunkowego, a przepisy dotyczące orzekania przez przychodnie stosuje się odpowiednio do ośrodków zdrowia.

§ 2. 1. Orzeczenia określone w § 1 ust. 1 wydaje zakład społeczny służby zdrowia obowiązany do udzielania pomocy leczniczej osobie, której orzeczenie dotyczy.

2. Pracownikowi pozostającemu w związku z zatrudnieniem pod opieką przychodni przyzakładowej lub międzyzakładowej bądź przychodni (punktu lekarskiego) przy usługowym zakładzie pracy orzeczenia określone w § 1 ust. 1 pkt 1 i 4 wydaje ta przychodnia (punkt), chyba że zachodzą okoliczności uniemożliwiające choremu korzystanie z tego zakładu.

§ 3. 1. W zakładach społecznych służby zdrowia orzekają:

- 1) lekarze i lekarze dentyści, udzielający świadczeń leczniczo-zapobiegawczych,
- 2) lekarze-kierownicy przychodni i ośrodków zdrowia,
- 3) komisje lekarskie.

2. Ponadto na podstawie upoważnienia właściwego do spraw zdrowia i opieki społecznej organu prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat miejski, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej mogą orzekać:

- 1) starsi felczerzy i felczerzy udzielający świadczeń leczniczo-zapobiegawczych oraz
- 2) położne przychodni w zakresie ustalania daty odbytego porodu.

§ 4. 1. Komisje lekarskie działają w szpitalach i składają się z dwóch lekarzy, z których jednym jest dyrektor szpitala lub lekarz przez niego wyznaczony, a drugim lekarz, pod którego opieką chory się znajduje.

2. Właściwe do spraw zdrowia i opieki społecznej organy prezydiów powiatowych (miejskich w miastach stanowiących powiaty miejskie, dzielnicowych w miastach wyłączonych z województw) rad narodowych powołują dwuosobowe komisje lekarskie w przychodniach obwodowych i innych określonych przychodniach oraz ustalają ich właściwość miejscową.

§ 5. 1. Orzeczenie powinno być oparte na wynikach bezpośredniego badania stanu zdrowia i sporządzone na karcie choroby (historii choroby).

2. Komisja lekarska w przychodni:

- 1) zleca lekarzowi, będącemu jej członkiem badanie obłożnie chorego przebywającego w domu,
- 2) może w drodze wyjątku zaniechać badania obłożnie chorego przebywającego w domu i wydać orzeczenie zaoczne, jeżeli przedłożona dokumentacja lekarska jest wystarczająca i nie budzi wątpliwości.

3. Orzeczenie przychodni powinno zawierać:

- 1) wywiad chorobowy, dane o dotychczasowym leczeniu i o przerwach w pracy spowodowanych tą samą chorobą,
- 2) wyniki badania oraz wyniki dodatkowych badań rozpoznawczych,
- 3) rozpoznanie choroby oraz jej numer statystyczny,
- 4) zastosowane leczenie oraz udzielone choremu wskazówki lecznicze,
- 5) okres niezdolności (ograniczonej zdolności) do pracy w razie jej stwierdzenia,
- 6) uzasadnienie,
- 7) podpisy osób wydających orzeczenie.

4. Orzeczenie szpitala powinno zawierać dane określone w ust. 3 pkt 5—7.

§ 6. 1. Czasową niezdolność do pracy orzeka się na okres od dnia badania.

2. Okres bezpośrednio poprzedzający dzień badania i nie dłuższy niż 3 dni może być objęty orzeczeniem, jeżeli:

- 1) w wyniku badania stwierdza się, że stan zdrowia osoby

badanej powodował w tym okresie niezdolność do pracy oraz

2) zostało stwierdzone, że:

- a) mimo zawiadomienia we właściwym czasie zakładu społecznego służby zdrowia o potrzebie udzielenia pomocy, zakład ten pomocy nie udzielił albo
- b) szczególne okoliczności usprawiedliwiają niezawiadomienie we właściwym czasie o potrzebie udzielenia pomocy.

3. Okres bezpośrednio poprzedzający dzień badania, dłuższy niż trzy dni, może być objęty orzeczeniem w przypadkach wyjątkowo uzasadnionych w odniesieniu do chorych psychicznie, niezdolnych do oceny swego postępowania, oraz chorych obłożnie, którzy pomimo skierowania przez przychodnię i niezwłocznego zgłoszenia się do szpitala nie zostali przyjęci do szpitala.

§ 7. Na podstawie orzeczenia zakład społeczny służby zdrowia wydaje pracownikowi zaświadczenie według wzoru ustalonego przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 8. 1. O czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby orzekają w przychodni:

- 1) lekarzę w przypadkach wszelkich chorób — na okres do 10 dni,
- 2) lekarze uznani za specjalistów w przypadkach chorób z zakresu ich specjalności — na okres do 15 dni,
- 3) lekarze dentyści — na okres do 7 dni,
- 4) starsi felczerzy i felczerzy — w granicach okresu ustalonego przez właściwy do spraw zdrowia i opieki społecznej organ prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat miejski, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej — nie dłuższego jednak niż 7 dni.

2. Orzeczenia wydaje się jednorazowo lub kilkakrotnie na okresy nie dłuższe łącznie niż określone w ust. 1.

3. Okres niezdolności jednorazowo orzeczony przez lekarza dentystę lub starszego felczera bądź felczera nie może przekraczać 3 dni.

4. Przepisy ust. 1—3 nie dotyczą orzekania o czasowej niezdolności do pracy w okresie poprzedzającym dzień badania (§ 6 ust. 2 i 3).

§ 9. Lekarze (lekarze dentyści, starsi felczerzy, felczerzy), którzy podejmują leczenie chorego uznanego bezpośrednio przedtem za czasowo niezdolnego do pracy, mogą orzec dalszą niezdolność do pracy tego chorego na czas nie dłuższy niż stanowiący uzupełnienie okresów przewidzianych w § 8 ust. 1.

§ 10. 1. Na wniosek lekarza (lekarza dentysty, starszego felczera, felczera) okres czasowej niezdolności do pracy może przedłużyć:

- 1) po upływie okresów określonych w § 8:
 - a) lekarz-kierownik ośrodka zdrowia — na okres nie dłuższy niż 15 dni,
 - b) lekarz-kierownik przychodni — na okres nie dłuższy niż 30 dni,
- 2) po upływie okresów, o których mowa w pkt 1 — komisja lekarska w przychodni na okres każdorazowo nie dłuższy niż 30 dni.

2. W razie wydania orzeczenia przez lekarza-kierownika przychodni, lekarza-kierownika ośrodka zdrowia lub komisję lekarską, okres czasowej niezdolności do pracy może przedłużyć tylko komisja lekarska w przychodni.

3. Lekarz-kierownik przychodni i lekarz-kierownik ośrodka zdrowia może za zgodą właściwego do spraw zdrowia i opieki społecznej organu prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat miejski, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej prze-

kazać swoje uprawnienia do orzekania innemu lekarzowi zatrudnionemu w tym zakładzie.

§ 11. 1. Lekarz (lekarz dentysta, starszy felczer, felczer) kieruje pracownika:

1) do kierownika przychodni (ośrodka zdrowia), jeżeli:

- a) zachodzi potrzeba orzeczenia niezdolności do pracy w okresie bezpośrednio poprzedzającym dzień badania (§ 6 ust. 2 i 3),
- b) zachodzi potrzeba przedłużenia okresu niezdolności do pracy orzeczonego w myśl § 8,
- c) zachodzi wątpliwość co do uznania pracownika za niezdolnego do pracy albo
- d) pracownik nie godzi się z uznaniem go za zdolnego do pracy,

2) do komisji lekarskiej w przychodni, jeżeli zachodzi potrzeba przedłużenia okresu niezdolności do pracy po upływie okresu przewidzianego w § 10 ust. 1 pkt 1 lub 2.

2. Kierownik przychodni (ośrodka zdrowia) kieruje pracownika do komisji lekarskiej, jeżeli ma wątpliwości co do uznania go za niezdolnego do pracy.

3. Lekarz (lekarz dentysta, starszy felczer lub felczer) i lekarz-kierownik przychodni (ośrodka zdrowia) powinien w skierowaniu wypowiedzieć się, czy pracownik ze względu na stan swego zdrowia może stawić się na badanie.

§ 12. 1. W szpitalach orzekają o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby ordynatorzy oddziałów na wniosek lekarza bezpośrednio opiekującego się chorym:

- 1) na okres pobytu w szpitalu oraz
- 2) na okres po wypisaniu ze szpitala, nie dłuższy jednak niż 15 dni.

2. Jeżeli ordynator oddziału uzna, że okres wymieniony w ust. 1 pkt 2 jest niewystarczający, kieruje chorego na komisję lekarską w szpitalu, która może orzec o niezdolności do pracy na okres nie dłuższy niż 30 dni.

§ 13. 1. O czasowej niezdolności do pracy z powodu nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania orzeka na okres do 4 dni lekarz (starszy felczer, felczer) stacji pogotowia ratunkowego lub lekarz szpitala pełniący ostry dyżur.

2. O przedłużeniu okresu orzeczonego w myśl ust. 1 orzeka zakład podejmujący dalsze leczenie.

§ 14. 1. Każde zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby wydane pracownikowi zatrudnionemu w zakładzie objętym opieką przychodni przyzakładowej lub międzyzakładowej albo przychodni (punktu lekarskiego) przy usługowym zakładzie pracy podlega zarejestrowaniu przez tę przychodnię (punkt).

2. Zakład pracy określony w ust. 1 jest obowiązany przedkładać do zarejestrowania zaświadczenia o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby, niezwłocznie po ich otrzymaniu od pracowników, jeżeli zaświadczenia te nie zostały uprzednio zarejestrowane bądź zarejestrowane i poświadczane (§ 15 ust. 1).

§ 15. 1. Zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby, wydane pracownikowi zatrudnionemu w zakładzie pracy objętym opieką przychodni przyzakładowej lub międzyzakładowej albo przychodni (punktu) przy usługowym zakładzie pracy, oprócz rejestracji (§ 14 ust. 1), podlega poświadczeniu przez tę przychodnię (punkt), jeżeli zostało wystawione przez inny zakład społeczny służby zdrowia, a pracownik przebywa w miejscu zamieszkania i według wskazań lekarskich podanych w zaświadczeniu może chodzić. Zaświadczenie to pracownik przedkłada do poświadczenia osobiście.

2. Zaświadczenie określone w ust. 1 nie podlega poświadczeniu, jeżeli:

- 1) orzeczony w zaświadczeniu okres niezdolności do pracy upływa w dniu, w którym pracownik zgłasza się do przychodni (punktu), lub upłynął już przed tym dniem,
- 2) w dniu, w którym zaświadczenie zostaje przedłożone do poświadczenia, kierownik przychodni (punktu) lub jego upoważniony zastępca nie jest obecny w pracy.

3. Właściwy do spraw zdrowia i opieki społecznej organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) może zawiesić na czas określony obowiązek poświadczania zaświadczeń przez przychodnię (punkt), która z uzasadnionych powodów nie może przejściowo wykonywać tego obowiązku.

§ 16. 1. Lekarz kierujący przychodnią (punktem) określoną w § 15 ust. 1 lub jego upoważniony zastępca, po zbadaniu pracownika, którego dotyczy zaświadczenie podlegające poświadczeniu:

- 1) poświadcza to zaświadczenie — jeżeli nie ma wątpliwości co do jego zasadności, albo
- 2) zatrzymuje to zaświadczenie i wystawia nowe zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby, w którym stwierdza niezdolność do pracy w okresie poprzedzającym przeprowadzone przez siebie badanie, a o dalszym okresie orzeka stosownie do wyników tego badania — jeżeli doszedł do przekonania, że wobec aktualnego stanu zdrowia pracownika zbadanego orzeczony pierwotnie okres niezdolności jest za długi.

2. Jeżeli pracownik nie zgadza się ze zmianą zaświadczenia, lekarz (zastępca) określony w ust. 1 kieruje go do komisji lekarskiej w danej przychodni, a w razie braku takiej komisji — do komisji lekarskiej w obwodowej przychodni przemysłowej (górnictwej, portowej), jeżeli zaś na danym terenie przychodnia taka nie została zorganizowana — do komisji lekarskiej w obwodowej przychodni przeznaczonej dla ogółu ludności.

3. Komisja lekarska (ust. 2) po zbadaniu pracownika i zapoznaniu się z całokształtem dokumentacji lekarskiej uznaje orzeczenie lekarza (zastępcy) określonego w ust. 1 za prawidłowe lub poświadcza zakwestionowane zaświadczenie.

§ 17. 1. Jeżeli w czasie rejestracji (§ 14 ust. 1) lub poświadczenia (§ 15 ust. 1) zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby nasuwa uzasadnione podejrzenie co do jego zasadności, lekarz kierujący przychodnią (punktem) określoną w § 15 ust. 1 lub jego upoważniony zastępca kieruje pracownika, którego to zaświadczenie dotyczy, do komisji lekarskiej określonej w § 16 ust. 2.

2. Z żądaniem poddania się przez pracownika, którego dotyczy zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby, badaniu przez komisję lekarską może wystąpić również w razie uzasadnionego podejrzenia co do zasadności zaświadczenia:

- 1) kierownik zakładu pracy,
- 2) właściwy do spraw zdrowia i opieki społecznej organ prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat miejski, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej.

3. Komisja lekarska (ust. 1) po zbadaniu pracownika i zapoznaniu się z całokształtem dokumentacji lekarskiej bądź uzna, zakwestionowane zaświadczenie za zasadne, bądź też zatrzymuje to zaświadczenie i orzeka o czasowej niezdolności do pracy stosownie do wyników przeprowadzonego przez siebie badania.

§ 18. Orzeczenie o stanie zdrowia w postępowaniu o przedłużenie okresu zasiłków przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa wydaje komisja lekarska w przychodni na wniosek lekarza leczącego.

§ 19. 1. O potrzebie zapewnienia opieki domowej dla członka rodziny z powodu obłożnej choroby lub porodu odbytego w domu orzeka lekarz (starszy felczer, felczer) przychodni na okres przewidziany w § 8 ust. 1. O potrzebie zapewnienia opieki domowej choremu dziecku może również orzec na okres nie dłuższy niż 3 dni lekarz zatrudniony w żłobku, z którego opieki dziecko korzysta.

2. Jeżeli stan zdrowia obłożnie chorego członka rodziny wymaga leczenia szpitalnego, orzeczenie o potrzebie opieki domowej wydaje się na okres nie dłuższy niż 3 dni; w razie stwierdzenia przez szpital niemożności przyjęcia chorego z powodu braku miejsca, okres ten może być przedłużony przy odpowiednim zastosowaniu przepisów §§ 8—10.

3. Nie wydaje się orzeczenia o przedłużeniu, jeżeli chorey albo rodzice chorego dziecka nie zgadzają się na umieszczenie chorego w szpitalu.

4. W razie porodu prawidłowego wydaje się orzeczenie o potrzebie opieki domowej na okres nie przekraczający 10 dni.

5. Nie orzeka się o potrzebie zapewnienia opieki nad chronicznie chorymi.

§ 20. 1. O potrzebie czasowego powstrzymania się od pracy w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej bądź o potrzebie zmiany zatrudnienia i warunków pracy orzeka lekarz:

- 1) przychodni przy zakładzie, w którym pracownik jest zatrudniony, albo
- 2) poradni higieny pracy przychodni właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy, jeżeli przychodnia określona w pkt 1 nie została zorganizowana, albo
- 3) przychodni właściwej ze względu na miejsce zatrudnienia pracownika, jeżeli przychodnia (poradnia) określona w pkt 1 i 2 nie została zorganizowana.

2. Przepisy §§ 8—10 stosuje się odpowiednio. W tym samym przypadku chorobowym nie orzeka się o czasowym ograniczeniu zdolności do pracy na okres dłuższy niż trzy miesiące, chyba że przepisy szczególne przewidują okres dłuższy.

§ 21. 1. Kobiecie ciężarnej ubiegającej się o przyznanie przerwy w pracy przed porodem przychodnia wydaje zaświadczenie stwierdzające przewidywaną datę porodu.

2. Przewidywaną datę porodu określa lekarz przychodni stosując odpowiednio przepisy §§ 5 i 7.

§ 22. 1. Kobiecie ubiegającej się o przyznanie przerwy w pracy po porodzie wydaje się zaświadczenie stwierdzające datę odbytego porodu.

2. Do wydania zaświadczenia określonego w ust. 1 jest właściwy:

- 1) ordynator oddziału — w razie odbycia porodu w szpitalu,
 - 2) lekarz (położna) przychodni — w pozostałych przypadkach.
3. W zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, stwierdza się równocześnie okres pobytu kobiety w szpitalu (izbie porodowej).

§ 23. 1. Do zadań kierownika zakładu społecznego służby zdrowia w zakresie nadzoru nad orzecznictwem należy w szczególności:

- 1) wykonywanie wrywkowej kontroli działalności lekarzy (lekarzy dentyistów, starszych felczerów, felczerów) i komisji lekarskiej w zakresie orzecznictwa i organizowanie instruktażu w tym zakresie,
- 2) analizowanie działalności orzeczniczej zakładu na podstawie wyników kontroli określonych w pkt 1, dokumentacji i materiałów statystycznych,
- 3) udzielanie opinii w sprawie orzecznictwa.

2. Do zadań kierownika komórki organizacyjnej zakładu społecznego służby zdrowia (kierownika poradni, ordy-

natora oddziału) w zakresie nadzoru nad orzecznictwem należy w szczególności:

- 1) wykonywanie bieżącego fachowego nadzoru nad działalnością podległych lekarzy (lekarzy dentystów, starszych felczerów, felczerów) w zakresie orzecznictwa i prowadzenie systematycznego instruowania w tym zakresie,
- 2) czuwanie nad prowadzeniem prawidłowej dokumentacji orzeczeń i sprawozdawczości w tym zakresie,
- 3) udzielanie podległym lekarzom (lekarzom dentystom, starszym felczerom, felczerom) konsultacji w dziedzinie orzecznictwa.

§ 24. Komisje lekarskie w przychodniach kontrolują prawidłowość orzeczeń przedstawionych im w celu przedłużenia, a ponadto:

- 1) udzielają opinii w zakresie orzecznictwa,
- 2) instruują i doszkalają lekarzy (lekarzy dentystów, starszych felczerów, felczerów) w zakresie orzecznictwa,
- 3) analizują orzeczenia i przedstawiają swoje wnioski właściwemu do spraw zdrowia i opieki społecznej organowi

prezydium powiatowej (miejskiej w mieście stanowiącym powiat miejski, dzielnicowej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej.

§ 25. 1. Organy do spraw zdrowia i opieki społecznej prezydiów rad narodowych wykonują nadzór nad organizacją orzecznictwa w zakładach społecznych służby zdrowia.

2. Organy do spraw zdrowia i opieki społecznej mogą zlecić wykonywanie nadzoru określonego w ust. 1 wyznaczonym przez siebie zakładom społecznym służby zdrowia.

§ 26. Sprawy orzekania o izolacji w razie choroby zakaźnej regulują przepisy o zwalczaniu chorób zakaźnych.

§ 27. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 marca 1958 r. w sprawie niektórych orzeczeń wydawanych przez zakłady społeczne służby zdrowia (Dz. U. Nr 20, poz. 92).

§ 28. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *J. Sztachelski*